

Opinia prawna w sprawie długości minimalnych przerw lekcyjnych w szkołach

I. Przedmiot opinii

Celem opinii jest udzielenie odpowiedzi, jaki jest minimalny czas przerw międzylekcyjnych dla uczniów na mocy obowiązujący przepisów prawa.

II. Stan faktyczny

Podczas kontroli przeprowadzonej w niektórych szkołach przez „SANEPID”, zalecono wydłużenie przerwy międzylekcyjnej z 5 minut do 10 minut ze względu na higienę pracy uczniów. Nauczyciele pytają, czy takie działanie jest zgodne z prawem.

III. Pytania

- 1) Czy obowiązuje minimalna długość przerwy międzylekcyjnej w wymiarze czasowym 10 minut?;
- 2) Kto decyduje o długości przerw międzylekcyjnych i jaka w tym względzie obowiązuje procedura?;
- 3) Czy „SANEPID” w tej sprawie może wydawać zalecenia lub nakazać dyrektorowi ustalenie przerwy międzylekcyjnej na poziomie minimalnym 10 minut?;
- 4) Jak długa ma być przerwa międzylekcyjna dla uczniów na spożycie posiłku?

IV. Podstawa prawna

- 1) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604.) - **§ 14**,
- 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2018 r. poz. 2140) - **§ 1 pkt 6, § 2**.

V. Analiza prawna

Przepis §14 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, **brzmi:** „1. Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela. 2. Jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwia się uczniom przebywanie w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu. 3. Dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego: 1) ustala długość przerw międzylekcyjnych; 2) organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki”.

Przepis §1 pkt 6 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, **brzmi:** „w §14 dodaje się punkt 3 w brzmieniu: 3. Dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego: 1) ustala długość przerw międzylekcyjnych; 2) organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki”.

Przepis §2 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, **brzmi:** „Dyrektorzy szkół i placówek, w terminie

do dnia 1 marca 2019 r.: 1) dostosują długość i organizację przerw międzylekcyjnych do wymagań określonych w § 14 ust. 3 rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem; 2) zapewnią przeszkolenie pracowników niebędących nauczycielami w zakresie udzielania pierwszej pomocy”.

Pierwotnie projekt rozporządzenia przewidywał, że przerwa międzylekcyjna będzie minimum 10 minutowa, jednakże **ostatecznie podpisane rozporządzenie nie zawiera takiego zapisu**. Zatem od 1 marca 2019 r. nie ma obowiązku zmiany długości przerw międzylekcyjnych z 5 minut na 10 minut.

W dniu 29 listopada 2018 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia MEN w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Znowelizowane rozporządzenie to określa zasady ustalania długości przerw międzylekcyjnych. Zgodnie z dodanym § 14 ust. 3 dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego:

- ❖ ustala długość przerw międzylekcyjnych oraz
- ❖ organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (nowelizującego) dyrektorzy szkół i placówek, w terminie do 1 marca 2019 r. musieli dostosować długość i organizację przerw międzylekcyjnych do wymagań określonych w § 14 ust. 3 rozporządzenia zmienianego w § 1.

Aktualnie dyrektor ma obowiązek zasięgnięcia opinii rady rodziców oraz samorządu uczniowskiego przed ustaleniem długości przerw międzylekcyjnych.

Opinia ww. podmiotów musi zostać również zasięgnięta w zakresie organizacji przerw w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki. Oznacza to, że musi przejść procedurę, o której mowa w **ust. 3 §14** Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Zasięgnięcie przez dyrektora szkoły opinii wyżej wymienionych podmiotów jest obligatoryjne, jest bowiem elementem procedury ustalania długości trwania przerw międzylekcyjnych. Opinie te nie są jednak dla dyrektora szkoły wiążące. Przepis rozporządzenia zmieniającego nie wymaga również aby wyrażona przez ww. podmioty opinia była opinią pozytywną. Zatem dyrektor szkoły może ustalić długość przerw nawet mimo negatywnej opinii rady rodziców lub samorządu uczniowskiego. To dyrektor szkoły samodzielnie podejmuje decyzję o ustaleniu długości przerw, jest jednak zobowiązany przed podjęciem tej decyzji zasięgnąć opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego, przy czym nie jest związany tymi opiniami. Ustalając długość przerw dyrektor szkoły powinien jednak tak je zorganizować, by uczniowie mieli możliwość spożycia posiłków na terenie szkoły.

Reasumując. Nie ma prawnego obowiązku ustalania od 1 marca 2019 r. minimalnie 10 minutowych przerw międzylekcyjnych. Oznacza to, że dyrektor szkoły/placówki przeprowadza procedurę o długości przerw międzylekcyjnych w szkole/placówce w oparciu **ust. 3 §14** Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. To ostatecznie dyrektor decyduje o długości

trwania przerw międzylekcyjnych, w tym także przerw na spożycie posiłków przez uczniów.

W polskiej szkole podstawowej przerwa obiadowa trwa zazwyczaj 20 min (wg. Zespołu ds. Promocji Zdrowia w Szkole, Ośrodek Rozwoju Edukacji). Moim zdaniem przerwa na posiłek w szkole/placówce winna wynosić co najmniej 25 minut.

Zgodnie z art. 134 §1 pracownikowi przysługuje przerwa trwająca co najmniej 15 minut, która wliczana jest do czasu pracy, jeżeli dobowy wymiar czasu pracy wynosi co najmniej 6 godzin. Oznacza to, że pracując na pełny etat, również obowiązuje minimum 15 minut odpoczynku od wykonywanych obowiązków. Jeżeli pracownik pracuje dłużej niż 9 godzin – pracownik ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut. Natomiast jeżeli jego czas pracy jest dłuższy niż 16 godzin – pracownik ma prawo do kolejnej przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut. Zgodnie z art 134 §2 Kodeksu pracy, przerwy, o których mowa w § 1, wlicza się do czasu pracy.

VI. Podsumowanie

Analiza powyższych norm prawnych w kontekście podanego stanu faktycznego i zadanych pytań **prowadzi do wniosku:**

Ad.1. Nie ma prawnego obowiązku ustalania minimalnie 10 minutowych przerw międzylekcyjnych, o czym wskazują przepisy Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r.poz.1604.), a w szczególności **przepis §14.**

Ad. 2. Zgodnie z dodanym § 14 ust. 3 dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego:

- ❖ ustala długość przerw międzylekcyjnych oraz
- ❖ organizuje przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły lub placówki.

Zasięgnięcie przez dyrektora szkoły opinii wyżej wymienionych podmiotów jest obligatoryjne, jest bowiem elementem procedury ustalania długości trwania przerw międzylekcyjnych. Opinie te nie są jednak dla dyrektora szkoły wiążące.

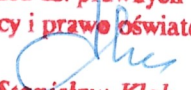
Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 31 października 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (nowelizującego) dyrektorzy szkół i placówek, w terminie do 1 marca 2019 r. musieli dostosować długość i organizację przerw międzylekcyjnych do wymagań określonych w § 14 ust. 3 rozporządzenia zmienianego w § 1.

Ad.3. „SANEPID” w tej sprawie nie może wydawać zaleceń lub nakazać dyrektorowi szkoły ustalenie przerwy międzylekcyjnej na poziomie minimalnym 10 minut. Brak jest podstawy prawnej w tym względzie. Dyrektor szkoły musi się zastosować do zapisów §14 rozporządzenia MEN

Ad.4. Przerwę międzylekcyjną dla uczniów na spożycie posiłku ustala dyrektor szkoły w oparciu o procedury, o których mowa w § 14 ust. 3 rozporządzenia. Moim zdaniem przerwa na posiłek w szkole/placówce winna wynosić co najmniej 25 minut.

Opracował: Stanisław Kłak - doradca ds. prawnych: specjalista prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa oświatowego oraz prawa związkowego

Rzeszów, 26 sierpnia 2023 r.

Doradca ds. prawnych
prawo pracy i prawo oświatowe

mgr Stanisław Kłak